

“ครูต้องคอยเป็นพี่เลี้ยง คอย
แนะนำเด็กกระตุ้นให้คิดจากสิ่งที่รู้และ
ที่เห็น นำมาสรุปให้ชั้นเรียน”

หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องปรับแนวการจัดการใหม่ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยให้ทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา หากการจัดการเรียนการสอนเน้นการท่องจำมากกว่าการให้คิด ทำให้เด็กเครียดและคิดไม่เป็นไม่สอดคล้องกับชีวิตของผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและประชาชนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ ต้องเข้าใจว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพทางสมองเท่าเทียมกันผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ ฉะนั้นครูจึงเป็นผู้เบิกทางแห่งปัญญา กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของเด็กไว้ให้สูงและเร่งรัดพัฒนาไปสู่เป้าหมาย นี่ก็คือครูผู้มีวิชาชีพตามมาตรา 24

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูมืออาชีพต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยเน้นการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องสนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด ครูมืออาชีพต้องยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น ตลอดทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ครูมืออาชีพต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถที่จะวิเคราะห์หลักสูตรเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงในการจัดการเรียนการสอน มีความตั้งใจสอน มีความสามารถในการปฏิบัติงานสอน มีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ องค์กรหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม

การสัมมนาและการประชุมปฏิบัติการ โดยมีผลงานหรือมีการรายงานที่ปรากฏชัดเจน ดังนั้น ครูมืออาชีพต้องเน้นการสอนแบบบูรณาการ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้งหลักสูตร โดยนำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันและบูรณาการการเรียนการสอนเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์รวมของความรู้แต่ละรายวิชา และเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าการบอกเนื้อหาของครู เริ่มจากการสังเคราะห์ และวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์และกำหนดองค์รวมขององค์ความรู้ไว้ให้ชัดเจน จากนั้นครูจึงเขียนหลักสูตร หรือแผนการสอน

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูมืออาชีพ ต้องตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนที่ชาญฉลาด ด้วยความรักและความหวังดีกับผู้เรียน มีความรัก ความเข้าใจ มีเมตตาและปรารถนาดีต่อเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักตนเอง รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักการพึ่งพาอาศัย รู้วิธีศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และศึกษาหาความรู้ร่วมกับผู้อื่น รู้จักประเมินตนเองและยอมรับผลการประเมินจากผู้อื่นด้วย ดังนั้น ครูมืออาชีพจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด และสร้างผลงานด้วยตนเอง มีการสรุปผลบทเรียนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก ครูต้องคอยเป็นที่เลี้ยง คอยแนะนำเด็ก กระตุ้นให้เด็กคิดจากสิ่งที่รู้และที่เห็น นำมาสรุปในชั้นเรียน สอนให้เด็กคิดจากสิ่งที่รู้และที่เห็น นำมาสรุปในชั้นเรียน เสนอให้เด็กรู้จักตนเอง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก เพื่อให้รู้จักการจัดการและสามารถเผชิญกับสถานการณ์จริง นอกจากนี้ครูจะต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติและเรียนรู้จากของจริงโดยการแบ่งกลุ่มปฏิบัติงาน ให้รู้จักตั้งคำถามและฝึกการนำเสนองาน ประการสำคัญที่สุดให้ผู้เรียนทำโครงการเพื่อนำเสนอแนวคิด และขั้นตอนการดำเนินงานพร้อมทั้งให้ได้ปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ครูมืออาชีพต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

ปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่จะให้เกิดผลดีกว่าเดิม ตลอดทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ครูมืออาชีพจะต้องเน้นการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อค้นหาคำตอบและสรุปความรู้ด้วยตนเอง เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้แต่ละคนพัฒนาตามศักยภาพของตน ฝึกให้ผู้เรียนได้เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีและเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของชีวิตจริง

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ครูมืออาชีพต้องรู้จักเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนของครูมืออาชีพต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการแสวงหาความรู้และพัฒนาความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกและปฏิบัติงานตามศักยภาพ รู้จักการประเมินตนเองและปรับปรุงตนเอง เพื่อมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติงานเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของครูมืออาชีพต้องจัดตามสภาพจริงของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม เริ่มตั้งแต่ใกล้ตัวจนถึงสังคมโลกและประเมินผลตามสภาพจริงโดยเน้นความสำเร็จของผู้เรียนพิจารณาตัวบ่งชี้ พฤติกรรม คุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ร่องรอยการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน ชิ้นงาน องค์ความรู้ที่ผู้เรียนนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ โดยครูต้องปรับข้อบ่งชี้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ บรรยากาศในโรงเรียนเป็นภาพรวมของความรู้สึกที่ทุกคนมีต่อโรงเรียน ถ้าเป็นบรรยากาศที่ดีก็จะส่งผลให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความพอใจ อบอุ่นใจและความ

รู้สึกเป็นเจ้าของทั้งบรรยากาศการบริหารจัดการ บรรยากาศด้านกายภาพและบรรยากาศด้านวิชาการ ครูมืออาชีพจะต้องร่วมรักสามัคคี สร้างทั้งบรรยากาศนอกห้องเรียน “ครูพูดไม่ได้” และบรรยากาศด้านวิชาการ “ครูพูดได้” ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ทำให้ครู และนักเรียนได้รับประสบการณ์มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตลอดจนการบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักลาคและนักเรียนได้รับความรู้ ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่นแจ่มใส รักโรงเรียนและอยากมาโรงเรียน เพื่อจัดบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว หวาดผวา วิตกกังวลและขู่เข็ญให้หมดไป ครูมืออาชีพต้องรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายบุคคลโดยมีข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน มีเทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่น่าสนใจในการพัฒนามีการรายงานผลและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ครูมืออาชีพต้องคิดค้นผลิต และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนรู้และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การจัดกิจกรรม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักแยกแยะเชื่อมโยงเป็นระบบ กล้าแสดงออก ใช้หลักเหตุและผลในการรับฟังความคิดเห็นและประเมินผลร่วมกัน โดยครูจะต้องคอยส่งเสริม จัดสภาพแวดล้อมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้บนพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในทางที่ถูกที่ควร โดยครูต้องยอมรับการกระทำนั้น ๆ ยกย่องและให้กำลังใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้ มีนิสัยชอบปฏิบัติและสร้างสรรค์ผลงานอย่างมีความสุข ดังนั้น ครูมืออาชีพจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนางานการศึกษาเพื่อชุมชนและร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ ความสามารถของบุคคลอื่นและร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและโรงเรียนมีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้ครูมืออาชีพจะต้องรู้จักการค้นหาสังเกตจดจำและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสาร

สนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครูสามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติและมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีกิจกรรมการสอนหลากหลาย เน้นกระบวนการกลุ่ม เน้นการปฏิบัติจริงทุกชั้นตอน เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม เน้นการทำโครงการนำเสนอแนวคิดและขั้นตอนการดำเนินงานพร้อมทั้งให้ได้ปฏิบัติจริงและเน้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดังนั้นครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีลักษณะของครูที่ดีคือมีความรัก ความเข้าใจและมีเมตตาปรารถนาดีต่อนักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส น่าศรัทธา มองโลกในแง่ดี เสียสละ อุทิศเวลา เป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ เห็นประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวเด็กมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว พัฒนาตนเองเสมอ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่ง มีมนุษยสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซื่อสัตย์ อดทน ขยันหมั่นเพียร จริงใจ ตั้งใจค้นหาศักยภาพของเด็ก ตั้งใจสอน มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน มีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริง ในการจัดการเรียนการสอน ตรงต่อเวลา จัดสรรเวลาและกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นแก้ปัญหาให้ผู้เรียนรายบุคคล รักและศรัทธาในวิชาชีพครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายและวางตนเหมาะสมเป็นที่ยอมรับและน่าศรัทธา ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ เป็นนักประสานและร่วมมือกับบ้านและชุมชนอย่างสร้างสรรค์

“ครูมืออาชีพต้องมีใจเป็นประชาธิปไตย คือ มีใจยอมรับนับถือ ร่วมมือ แบ่งปัน และสร้างสรรค์ด้วยปัญญา”

สุพล วังสินธ์

โรงเรียนค้อวังวิทยาคม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร

“

ครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและ บุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

“